Dosarul nr. 2-23523/22 (2-22155402-12-2-25102022-1)

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Pronunţată public la 06 decembrie 2023 în mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Constantin Roșca
Grefier Anastasia Roman

cu participarea reprezentantului reclamantului Gîndea Radu, avocatul Eremia Igor, împuternicit în baza mandatului avocațial cu seria MA nr. 1862037 din 21.10.2022, în lipsa reclamantului Gîndea Radu, fiind reprezentat de către avocatul Eremia Igor, precum și în lipsa reprezentantului pârâtului Inspectoratul General al Poliției, angajatul Rusu Ion, împuternicit în baza procurii nr. 34/2-610 din 10.02.20236, valabilă până la 31.12.2023, care a solicitat examinarea în absență,

în sediul instanţei, în ședință publică, desfășurată în limba română, în procedură contencioasă a judecat pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Eremia Igor în interesele lui Gîndea Radu împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La data de 25 octombrie 2022 avocatul Eremia Igor în interesele lui Gîndea Radu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantului Gîndea Radu, avocatul Eremia Igor a invocat că, la 26 mai 2020, de către agentul constatator al IP Centru, Cotelevici Igor, a fost întocmit proces-verbal contravențional nr. MAI04 794717, prin care a fost învinuit și sancționat cet. Gîndea Radu, de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional.

La 09 iunie 2020 de către cet. Gîndea Radu, a fost expediată prin intermediul Poștei Chișinău în adresa IP Centru, contestația nemotivată asupra procesului-verbal contravențional nr. MAI04 04794717 din 26 mai 2020. Respectiv, începând cu data de 19 iunie 2020, dosarul s-a aflat pe rol la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), până la 03 decembrie 2020 când a fost pronunțată hotărârea prin care a fost admisă contestația și anulat procesul-verbal contravențional, iar ulterior dosarul s-a aflat în procedura Curții de Apel Chișinău, până la 09 iunie 2021, când a fost pronunțată decizia, prin care recursul agentului constatator, a fost respins ca fiind tardiv.

Astfel, că în toată această perioadă de timp contestatarul a fost reprezentat de către apărătorul său avocatul Eremia Igor, atât în ședințele de judecată cât și în afara acestora.

Reieșind din circumstanțele create și a faptului suportărilor cheltuielilor sub forma plăților pentru asistență juridică, reclamantul a decis de a interveni cu o cerere de chemare în judecată privind recuperarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de către Gîndea Radu, pe marginea procesului contravențional.

Potrivit prevederilor art. 383 alin. (2) Cod Contravențional, victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor când nu există divergențe asupra întinderii acestora.

Prin prisma prevederile art. 383 alin. (3) Cod contravențional, prevede expres că persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Totodată, prin prevederea art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, se statuează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

De către reprezentantul reclamantului, au fost efectuate un șir de activități conform actului de primire predare a lucrului efectuat, care au fost achitate conform bonului de plată seria DAA nr. 23026655 din 02 februarie 2021, în mărime de 3656,95 lei și pentru acordarea asistenței juridice în cadrul Curții de Apel, a fost eliberat bonul de plată seria DAA nr. 23026665 din 15 iunie 2021, în mărime de 750 lei.

Potrivit art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998 „privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale stanțelor judecătorești” - repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)- g) și în capitolul III, se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

Practica stabilită de către instanțele de judecată, prezintă o tendință corectă și obiectivă asupra acțiunilor înaintate de către persoanele care au fost sancționate de către organele exponente a puterii de Stat, prin întocmirea unor procese-verbale contravenționale ilegale, instanțele de judecată, încasând toate cheltuielile de asistență juridică, suportate de către persoana care a fost atrasă la răspundere contravențională.

Mai mult de atât, din practica judiciară, cheltuielile de asistență juridică, pot fi încasate doar în ordine civilă, și nicidecum nu vor fi încasate de către instanța care examinează cauza contravențională, în cazul în care vor fi înaintate în procesul contravențional.

Având în vedere cele expuse, solicită reprezentantul reclamantului Gîndea Radu, avocatul Eremia Igor, încasarea din contul pârâtului Inspectoratului General de Poliție a MAI, în beneficiul reclamantului Gîndea Radu, suma de 3656,95 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suportate în dosarul contravențional, suportate în cadrul examinării cauzei în fond, cât și suma de 750 lei, cu titlul de cheltuieli de asistență juridică, suportate în dosarul contravențional la nivelul Curții de Apel Chișinău, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 2450 lei pentru asistența juridică suportate în prezentul proces civil.

Poziția pârâtului Inspectoratul General al Poliției a fost expusă prin referința anexată la materialele cauzei, invocând circumstanțele de fapt și de drept după cum urmează.

Astfel, indică pârâtul Inspectoratul General al Poliției, că la data de 26 mai 2020, de către angajatul din cadrul Inspectoratului de poliție Centru al Direcției de poliție mun. Chișinău, agent constatator Cotelevici Igor, i-a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție lui Gîndea Radu.

Procesul-verbal cu privire la contravenție a fost contestat de către reclamantul Gîndea Radu, iar procesul-verbal contestat a fost anulat de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) la 03 decembrie 2020, fiind admisă contestația și dispusă anularea deciziei de sancționare a agentului constatator din 26 mai 2020.

Situația creată îl face pe reclamantul Gîndea Radu să considere că hotărârea irevocabilă prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție, reprezintă consecința acțiunilor ilegale ale angajatului Inspectoratului de poliție Centru al Direcției de poliție mun. Chișinău, și care i-a cauzat un prejudiciu.

Așadar, în contextul pretențiilor deduse judecării, Inspectoratul General al Poliției reține că în temeiul art. 3 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Or, în conformitate cu art. 6 al aceleiași Legi, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța

judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Astfel că, dispozițiile art. 10 ale Legii nominalizate prevăd că, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilit de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6, reiterat supra.

Totodată, prin dispoziția art. 2007 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

Respectiv, raportând dispozițiile normelor citate mai sus la circumstanțele cauzei, Inspectoratul General al Poliției conchide că deoarece temeiurile ce determină răspunderea statului în conformitate cu Legea sus-menționată, sunt exhaustiv indicate la art. 3 al acesteia în coroborare cu art. 6 al Legii, aceste temeiuri nefiind întrunite în speța dedusă judecății, iar pretențiile formulate, fiind nefondate și eronate.

Pârâtul Inspectoratul General al Poliției notează că, sarcina instanței la determinarea temeiniciei răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, constă în aplicarea principiului răspunderii în raport cu vinovăția și întrunirea în acțiunile organelor statului și partea care se consideră vătămată, în vederea determinării existenței componenței de ilicit în cazurile prevăzute exhaustiv în textul Legii, fără dreptul de extindere a acestora.

Or, în acest context, Inspectoratul General al Poliției consideră necesar a reitera că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de Legea sus-menționată, apare în cazurile expres și exhaustiv expuse la art. 6 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Cu referire la speță, pârâtul Inspectoratul General al Poliției remarcă că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 decembrie 2020 a fost admisă contestația, a fost anulată decizia agentului constatator și încetat procesul-verbal cu privire la contravenție pe motivul lipsei faptului contravenției.

Însă, la caz pârâtul Inspectoratul General al Poliției constată că reclamantul Gîndea Radu în cadrul procesului contravențional sus vizat nu a fost reținut ilegal, în privința acestuia nu au fost aplicate ilegal măsuri preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală, acesta nu a fost condamnat ilegal, nu i s-a confiscat ilegal averea, nu a fost supus ilegal la muncă neremunerată în folosul comunității, în privința acestuia nu au fost efectuate ilegal

percheziții, ridicări, puneri ilegale sub sechestru a averii, eliberări sau suspendări ilegale de la locul de muncă, precum și nu au fost limitate drepturile apelantului în urma altor acțiuni de procedură, acesta nu a fost supus ilegal la arest contravențional, reținere contravențională ilegală și nici nu s-au aplicat ilegal amenzi contravenționale de către instanța de judecată, nu au fost efectuate măsuri speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației și nu au fost ridicate ilegal documente contabile, alte documente, bani, ștampile, precum și nu au fost aplicate blocări pe conturile bancare.

Prin urmare, speța nu întrunește nici unul din temeiurile prevăzute expres la art.3 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, ce ar atrage răspunderea statului în contextul invocat de reclamant, or, aceasta survine doar în cazurile prevăzute exhaustiv de norma indicată, și este cert că pentru alte motive răspunderea respectivă nu poate surveni.

Mai mult de atât, pârâtul Inspectoratul General al Poliției reține că art.1 al Legii sus nominalizate, determină expres cine sunt subiecții faptului ilicit ce atrage răspunderea statului în baza acestei Legi, astfel încât răspunderea patrimonială a statului pentru repararea prejudiciului material și moral, poate surveni doar în cazul cauzării acestui prejudiciu prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar agenții constatatori care fac parte din organele de menținere a ordinii publice, nu sunt subiecți ai acestui raport juridic.

Totodată, Inspectoratul General al Poliției reține că acțiunea de întocmire a procesului - verbal cu privire la contravenție, reprezintă una din atribuțiile de serviciu ale agentului constatator, la executarea cărora ultimul este obligat prin lege, iar înlăturarea erorilor prin hotărâre judecătorească exceptă posibilitatea reparării prejudiciului pentru motivele indicate mai sus. Or, art. 6 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 prevede că dreptul la repararea prejudiciului în cazurile indicate în textul acestei norme survine în modul prevăzut de legea dată, respectiv în cazurile prevăzute de art. 3 al aceleiași legi, inexistentă în speță, după cum s-a indicat mai sus, având în vedere că anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare cu încetarea procesului contravențional de către instanța de judecată, constituie un remediu compensatoriu eficient ce atrage satisfacție echitabilă pentru reclamant.

Astfel, consideră pârâtul că, dreptul de a solicita achitarea cheltuielilor aferente procesului contravențional este prevăzut de art. 383 alin. (1) Cod contravențional.

De asemenea, pentru antrenarea unei astfel de răspunderi a autorității competente să soluționeze cauza contravențională este necesară constatarea acțiunilor ca fiind nelegitime, astfel, prin hotărârea instanței de judecată în cauza contravențională, nu au fost constatate acțiuni nelegitime ale autorității competente să soluționeze cauza contravențională, fiind încetat procesul în temeiul prevederilor art. 445 din Codul contravențional. Or, potrivit prevederilor art. 458 alin. (1) Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate; existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Menționează pârâtul, că dreptul persoanei de recuperare a prejudiciului cauzat survine numai în cazul și perioada procesului contravențional, iar procesul contravențional a fost finalizat, fapt demonstrat prin hotărârile emise pe cauza contravențională.

Sau, cheltuielile pentru asistența juridică pot fi percepute de către instanță în procesul de judecată unde nemijlocit a fost anulat procesul-verbal Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), deoarece persoana în privința căreia a fost admisă contestația și încetat procesul contravențional pe motivul inexistenței faptului contravenției poate să ceară compensarea cheltuielilor de judecată din start în contestația procesului verbal fiind înlăturată răspunderea contravențională sau declararea ca nevinovată, anume aceasta și este legătura cauzală prevăzută la art. 383 alin. (1) Cod Contravențional (repararea cheltuielilor suportate pentru asistență juridică dacă este declarată nevinovată în cadrul aceluiași proces).

Luând în considerație cele expuse, solicită pârâtul Inspectoratul General al Poliției, respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de către Gîndea Radu către Inspectoratul General al Poliției privind repararea prejudiciului material, ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată reclamatul Gîndea Radu nu s-a prezentat, fiind reprezentat de către avocatul ales Eremia Igor.

În ședința de judecată reprezentatul reclamantului, avocatul Eremia Igor a susținut acțiunea înaintată și solicită admiterea integrală, potrivit cerințelor formulate în cererea de chemare în judecată, precum și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de judecată în mărime de 2450 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică suportate în prezentul proces civil.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Inspectoratului General al Poliției, nu s-a prezentat solicitând examinarea cauzei în lipsă, totodată, menționând că poziția pârâtului a fost expusă prin referința anexată la materialele cauzei, motiv pentru care, instanța d ejudecată a considerat posibilă examinarea prezentei pricini civile în absența acestuia.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind explicațiile reprezentantului reclamantului, examinând materialele cauzei în raport cu argumentele invocate și normele aplicabile speței, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite integral cererea de chemare în judecată înaintată, din următoarele raționamente.

În continuare, conform art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În corespundere cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea.

Totodată, instanţa de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătoreşti a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).Conform art. 8 alin. (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, instanța de judecată în baza înscrisurilor cauzei cercetate în ședința de judecată nemijlocit, a constatat următoarele circumstanțe de fapt.

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că la data de 26 mai 2020 în privința lui Gîndea Radu a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art.69 alin.(1) Cod contravențional, (f.d.18).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03 decembrie 2020 s-a admis contestația depusă de către avocatul Eremia Igor, în interesele contravenientului Gîndea Radu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI 04794717 din 26 mai 2020, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Centru, Cotelevici Igor în privința lui Gîndea Radu, în temeiul art.69 alin. (1) Cod contravențional și a deciziei de sancționare, fiind anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI 04794717 din 26 mai 2020, întocmit de către agentul constatator al IP Centru, Cotelevici Igor, în privința lui Gîndea Radu, în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional și decizia de sancționare, cu încetarea procesului contravențional, pe motivele enunțate în partea

descriptivă, (f.d.13-17).

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2021, s-a respins ca tardiv recursul agentului constatator din cadrul IP Centru, Cotelevici Igor, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediu Ciocana) din 03 decembrie 2020, în cauza contravențională în privința lui Gîndea Radu în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin.(1) Cod contravențional, (f.d.5-6).

Conform art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Conform art. 19 alin. (1) și (3) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.

Totodată, prevederile articolului 2007 alin. (1) din Codul civil, statuează că prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității; c) acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la: – constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane şi dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; – pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

Așadar, în scopul protejării justițiabilului față de asemenea situații inechitabile, există mai multe garanții legale, iar cele mai relevante acte normative care conțin aceste garanții sunt Codul civil și Legea nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătoreşti.

Instanța de judecată deduce că în baza art.1 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

În sensul art.2 din Legea nr.1545 din 25.02.1998, prin acțiuni ilicite se subînțeleg acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a

normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

În contextul art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea enunțată supra, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată. Iar, alin.(2) prevede că prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Articolul 3 alin. (1) lit. d) al Legii prevede o categorie de cazuri când se repară prejudiciu moral și anume „aplicarea ilegală a amenzii contravenționale de către instanța de judecată" și respectiv se referă la acțiunile ilicite comise în cadrul proceselor contravenționale soluționate în fond de către instanțele de judecată.

În speța dedusă justiției însă, actul de învinuire și decizia de sancționare au fost emise de către agentul constatator, instanțelor revenind doar rolul de soluționare a contestației și de verificare a legalității deciziei agentului constatator fără ca să aplice sancțiuni contravenționale reclamantului.

Rezumând concluziile de rigoare, instanța de judecată evidențiază că ținând cont de interpretările Curții Europene a Drepturilor Omului a caracterului „penal" al contravențiilor, urmează a fi delimitate contravențiile examinate de către instanțele de judecată de cele examinate de către agenții constatatori din cadrul diferitor autorități publice, în special, din punctul de vedere a subiectului răspunzător pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în cadrul acestor procese contravenționale.

Legea cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în articolul 13, prevede expres această diferențiere: „*prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decît instanța de judecată …".*

Prin prisma prevederilor art.7 lit. e) din Legea nr.1545-VIII din 25.02.1998, în cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică.

Or, potrivit art.13 alin. (1) din Legea nr.1545-VIII din 25.02.1998 repararea prejudiciului specificat la art.7 lit. a), c)-g) și în capitolul III, se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

Prevederi similare se conțin și în articolul 384 alin.(2) lit. u) al Codului contravențional, potrivit căruia, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Raportând normele legale la circumstanțele cauzei, instanța de judecată constată că

Gîndea Radu este îndreptățit de a solicita repararea prejudiciului material exteriorizat prin cheltuielile pentru asistența juridică acordată de către avocatul Eremia Igor în cadrul procesului contravențional.

Astfel, din sensul normelor de drept citate rezultă indubitabil că persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate de agentul constatator din cadrul IP Centru, prin sancționarea ilicită cu amendă contravențională, însă din contul bugetului instituției care are personalitate juridică și poate fi subiect a raportului obligațional de răspundere pentru prejudiciul cauzat, în condițiile enunțate supra.

În acest context, instanța reține că, potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 14 din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, se înființează subdiviziuni specializate. Subdiviziunile specializate sânt unități ale Poliției de competență teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care pot crea servicii publice desconcentrate și se instituie conform specificului unor sectoare și direcții concrete de activitate.

Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a Poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală. Structura și regulamentele de activitate a subdiviziunilor specializate se aprobă de către ministrul afacerilor interne.

Conform art. 3 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, Inspectoratul General este persoană juridică cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu sediul în mun. Chișinău, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și denumirea sa în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice, în modul stabilit.

Conform art. 15-17 din regulament, Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale. În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, la propunerea șefului Inspectoratului, prin ordin al ministrului afacerilor interne, se înființează subdiviziuni specializate, inclusiv subdiviziunea care va avea calitatea de organ de urmărire penală.

Subdiviziunile specializate reprezintă entități ale Poliției de competență teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului.

În acest sens, cererea de chemare în judecată, ca mijloc de apărare a dreptului, utilizat de reclamant, include nemijlocit, circumstanțele de fapt și de drept expuse, cercul participanților la proces și calitatea procesuală a acestora.

Se menționează că stabilirea tuturor aspectelor expuse mai sus este determinată de principiul disponibilității, propriu participanților la proces.

Instanța de judecată a constatat că, în speța dedusă judecății reclamantul Gîndea Radu, pe parcursul examinării cauzei contravenționale nu a solicitat încasarea

cheltuielilor pentru asistență juridică suportate, ca urmare s-a adresat cu prezentul litigiu.

În această ordine de idei, instanța de judecată ține să menționeze că de către avocatul Eremia Igor a fost anexat la materialele cauzei Actul de predare-primire a lucrărilor îndeplinite, (f.d.3-4) și bonurile de plată nr. 23026665 din 15 iunie 2021, în valoare de 750 lei, (f.d.21), și bonul nr. 23026655 din 02 februarie 2021, în mărime de 3656,95 lei, (f.d.22), emise în temeiul contractului de asistență juridică nr.0015 din 25 decembrie 2019. Astfel potrivit actelor indicate au fost executate lucrări în sumă de 4406,95 lei.

Pornind de la practica Curții Europene, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b. copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c. listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Astfel, reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor suportate, complexitatea cauzei contravenționale examinate, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de acesta, faptul în ce măsură munca lui în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, lipsa restricțiilor de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că acestea urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, instanța de judecată consideră posibil de admis integral pretenția și de încasat din contul Inspectoratului General al Poliției, în beneficiul reclamantului Gîndea Radu, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4406 (patru mii patru sute șase) lei și 95 bani cu titlu de prejudiciu material.

Referitor la solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată în legătură cu examinarea cauzei nominalizate, instanța menționează că în conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și cheltuielile legate de judecarea cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art.96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit materialelor cauzei, se atestă că reclamantul Gîndea Radu a fost reprezentat în instanța de judecată de avocatul Eremia Igor, împuternicit prin mandatul MA nr. 1862037 din 21 octombrie 2022, (f.d.20).

În baza bonului de plată nr. 23026699 din 12 iunie 2023 și a facturii fiscale Seria AAH nr. 6260312 din 12 iunie 2023, Gîndea Radu a achitat pentru asistența juridică acordată Cabinetului de Avocatului Eremia Igor, suma de 2450 lei, (f.d.36-37).

Corespunzător la cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2450 lei, instanța ține să menționeze că la determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică, prezintă relevanță și jurisprudența CtEDO.

La caz, pentru a verifica caracterul echitabil al sumei compensatorii, instanța va analiza rezonabilitatea și necesitatea cheltuielilor de asistență juridică prin prisma complexității cauzei, dificultății întrebărilor juridice ridicate de speță, aportului avocatului la soluționarea cauzei, timpului și muncii depuse de avocat.

În această ordine de idei, reținând dovada achitării onorariului avocatului, complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut, instanța de judecată, admite integral cererea reprezentantului reclamantului, cu încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției, cu sediul în mun. Chișinău în folosul reclamantului Gîndea Radu, a sumei de 2450 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, această din urmă sumă, fiind una rezonabilă.

Drept urmare, având în vedere toate circumstanțele cauzei sus-enunțate, instanța de judecată consideră de a admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Gîndea Radu, cu dispunerea încasării din contul pârâtului Inspectoratul General al Poliției, în beneficiul reclamantului, a sumei de 4406,95 lei cu titlu de prejudiciu material, sub forma cheltuielilor de asistență juridică suportate în procesul contravențional, precum și suma de 2450 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică suportate în prezentul proces civil.

În conformitate cu art.art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată –

h o t ă r ă ş t e :

Se admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Eremia Igor în interesele lui Gîndea Radu împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul Inspectoratului General al Poliției, cu sediul în mun. Chișinău, str. Tiraspol, nr. 11/1, în beneficiul lui Gîndea Radu, născut la *****, cod numeric personal***** domiciliat *****, suma de 4406 (patru mii patru sute șase) lei și 95 bani cu titlu de prejudiciu material, sub forma cheltuielilor de asistență juridică suportate în procesul contravențional, precum și suma de 2450 (două mii patru sute cincizeci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică suportate în prezentul proces civil.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Constantin Roșca